

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci

žalobce: **S. T.**, narozený X, státní příslušník Ukrajiny
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Zuzanou Kratěnovou
sídlem Bělehradská 572/63, 120 00 Praha 2

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 6. 2018, č. j. MV-53594-4/SO-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 14. 6. 2018, č. j. MV-53594-4/SO-2018, a rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 9. 4. 2018, č. j. OAM-18652-32/TP-2015, se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 12 650 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Zuzany Kratěnové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 9. 4. 2018, č. j. OAM-18652-32/TP-2015 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně podle § 75 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změnách některých zákonů, ve znění účinném do 31. 7. 2018 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítl žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 66 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

II. Žalobní body

2. Žalobce předně namítal, že správní orgány nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Napadeným rozhodnutím tak žalovaná porušila jednu ze základních zásad správního práva. Žalobce je dále přesvědčen, že žalovaná napadeným rozhodnutím porušila základní pravidla pro výkon její činnosti uvedená v ustanovení § 2 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Napadené rozhodnutí je dle názoru žalobce též v rozporu s principem přiměřenosti při posuzování dopadů rozhodnutí správního orgánu, který je zakotvený v ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců.
3. Žalobce namítal, že je mu kladeno k tíži předložení padělaného dokladu. Jednalo se o doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů, konkrétně o dokument označený jako potvrzení č. 258-16101015/21210, které mělo být vydáno Ministerstvem vnitra Ukrajiny, správou v Z oblasti, správou informačně analytického zabezpečení, série KAZ, číslo 545023, formulář IP-1. Žalobce si však nebyl vědom, že by předložil padělek předmětného dokladu, a tato skutečnost mu nemůže být kladena k tíži. V okamžiku, kdy se žalobce s touto skutečností dne 6. 3. 2018 seznámil, začal tuto situaci řešit a posléze zajistil doklad nový. Proto považuje za přepjatý formalismus, je-li mu kladeno k tíži, že se k padělku nevyjádřil ihned dne 6. 3. 2018. Nadto žalobce uvádí, že jím dne 27. 3. 2018 dodatečně předložený a řádný doklad o bezúhonnosti (doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů) byl co do jeho obsahu stejný jako doklad původní: z obou dokladů vyplývala bezúhonnost žalobce. Dle žalobce tak nebyly podmínky pro zamítnutí žádosti splněny, neboť nebyl vědomým jednáním žalobce porušen veřejný zájem. Napadené rozhodnutí představuje nepřípustný zásah do práv žalobce, neboť nepřiměřeným způsobem dopadá do jeho soukromého a rodinného života. Žalovaná dle názoru žalobce při rozhodování nezohlednila všechna kritéria zákonem stanovená, zejména nepřihlédla k délce pobytu žalobce na území České republiky, povaze a pevnosti rodinných vztahů a k jeho společenským a kulturním vazbám na území České republiky; napadené rozhodnutí je proto z tohoto důvodu nezákonné.

III. Vyjádření žalované

4. Dle názoru žalované byly podmínky pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu spolehlivě dány, neboť podle ustanovení § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců správní orgán I. stupně žádost zamítne, jestliže cizinec k žádosti předloží padělané anebo pozměněné náležitosti nebo náležitosti, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti. Ze závěru zkoumání, které na žádost

správního orgánu I. stupně provedl příslušný policejní orgán, vyplývá, že žalobcem doložený doklad byl celkový padělek. Tvrzení žalobce ohledně toho, že o padělaném dokladu původně nevěděl, je neprokazatelné a lze stěží klást k tíži správnímu orgánu I. stupně. Žalobce naopak již před vydáním napadeného rozhodnutí prokazatelně věděl, že součástí spisového materiálu je padělaný doklad, neboť dne 27. 3. 2018 doložil doklad nový. Navíc dne 6. 3. 2018 využil svého práva a seznámil se s podklady pro vydání rozhodnutí včetně příslušných dokumentů, dle nichž jím doložený doklad byl padělek. Žalobce tak mohl již při seznámení se s podklady sdělit správnímu orgánu I. stupně relevantní informace, což neučinil. Doložením nového dokladu dne 27. 3. 2018 již žalobce nemohl zhojit skutečnost, že předtím v rámci řízení doložil padělaný doklad. Z dikce ustanovení § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neplyne, že by při aplikaci tohoto ustanovení bylo třeba posuzovat dopad rozhodnutí na soukromý a rodinný život žalobce. K tomuto žalovaná odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 6 A 139/2012 a na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, ze dne 22. 6. 2015, č. j. 52 A 54/2015 – 45, z kterých plyne, že případné osobní či rodinné vazby musí ve správním řízení označit cizinec. Pokud tak neučiní, musí být srozuměn s tím, že správní orgány budou vycházet pouze z těch skutečností, které jsou patrné z jiných podkladů, které byly v řízení provedeny. S ohledem na výše uvedené žalovaná navrhl žalobu proti napadenému rozhodnutí jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

5. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu projednatelnou.
6. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, neshledal.
7. Žalobce na výzvu soudu v poskytnuté lhůtě nesdělil, že nesouhlasí s tím, aby bylo ve věci rozhodnuto bez nařízení jednání, proto lze s poukazem na § 51 odst. 1 s. ř. s. mít za to, že s tímto postupem souhlasí. Žalovaná svůj souhlas s rozhodnutím bez nařízení jednání vyjádřila rovněž *implicite*, když k výzvě ve stanovené lhůtě nezaujala žádné stanovisko.

V. Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

8. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti:
9. Dne 21. 10. 2015 podal žalobce správnímu orgánu I. stupně žádost o vydání povolení k trvalému pobytu dle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žádost byla rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 11. 10. 2016, č. j. OAM-18652-15/TP-2015, dle § 75 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, zamítnuta, neboť dle názoru správního orgánu I. stupně žalobce nesplňoval podmínku *zletilého nezaopatřeného dítěte cizince* ve smyslu shora uvedeného tehdy platného ustanovení § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Proti tomuto rozhodnutí však podal žalobce odvolání, o kterém žalovaná rozhodla způsobem dle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu, tedy tak, že rozhodnutí zrušila a věc vrátila správnímu orgánu I. stupně k novému projednání. Důvodem byla skutečnost, že žalobce dne 10. 11. 2016 doručil správním orgánům učební smlouvu uzavřenou s GBČ a PČSOU, s. r. o., ze dne 9. 11. 2016, kterou žalovaná vyhodnotila jako

novou skutečnost dle § 82 odst. 4 správního řádu, tedy jako skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit již v řízení před správním orgánem I. stupně.

10. Správní orgán I. stupně tedy věc projednal opětovně. Dle § 70 odst. 2 zákona o pobytu cizinců byl žalobce povinen k žádosti doložit mj. doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů jako podklad k posouzení trestní zachovalosti. Žalobce k tomuto doložil dokument označený jako potvrzení č. 258-16101015/21210, které mělo být vydáno Ministerstvem vnitra Ukrajiny, správou v Z oblasti, správou informačně analytického zabezpečení, série KAZ, číslo 545023, formulář IP-1. Správní orgán I. stupně za účelem zjištění skutečného stavu věci požádal Generální konzulát České republiky o ověření pravosti doloženého dokladu o trestní bezúhonnosti žalobce. Hlavní správa Národní policie v Z oblasti však sdělila, že žalobci nebylo potvrzení o bezúhonnosti vydáno. Posléze správní orgán I. stupně obdržel od Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení dokladů a specializovaných činností, úřední záznam o provedeném zkoumání doloženého dokladu. Ze závěru zkoumání vyplynulo, že předložený doklad byl celkový padělek.
11. Dne 13. 2. 2018 byla žalobci doručena výzva k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, čehož žalobce využil a dne 6. 3. 2018 nahlédl do spisu. Jak plyne z protokolu o nahlížení, žalobce sdělil, že se chce k podkladům vyjádřit a přislíbil zaslat vyjádření do 14 dnů.
12. Ve vyjádření ze dne 19. 3. 2018 žalobce uvedl, že při nahlížení do spisu zjistil, že mezi podklady pro vydání rozhodnutí je založen falzifikát výpisu z rejstříku trestů Ukrajiny. K tomu uvedl, že si uvedený dokument zajistil přes administrativní centrum v Praze, kde uhradil částku 1 200 Kč a podepsal plnou moc k vyzvednutí požadovaného dokumentu, který obdržel do 5 dnů, přičemž nic nenásvědčovalo tomu, že by se mělo jednat o falzifikát. Současně zdůraznil, že nikdy nebyl trestaný, proto neměl důvod přikládat ke své žádosti padělaný dokument. Přislíbil, že do 10 dnů doloží kompletní opis svého rejstříku trestů, který si již vyžádal z Ukrajiny.
13. Dne 27. 3. 2018 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno podání žalobce, jehož obsahem bylo potvrzení č. 18075409410420021731 Ministerstva vnitra Ukrajiny, z něhož vyplývá, že žalobce nikdy nebyl trestně stíhán, neexistují u něj údaje o odsouzení ani o zahlazení trestu a po jeho osobě není ani nebylo vyhlášeno pátrání (dále jen „řádný doklad“). Součástí byl úředně ověřený překlad do českého jazyka.
14. Dne 9. 4. 2018 správní orgán I. stupně ve věci rozhodl opětovně a žádost žalobce zamítl s odkazem na § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť shledal, že žalobcem nově předložené potvrzení o jeho beztrestnosti nemění nic na tom, že při podání žádosti předložil padělek. Vědomost žalobce o tom, že doklad byl padělek, správní orgán I. stupně nepovažoval za rozhodnou, neboť otázka zavinění není podmínkou jím aplikovaného ustanovení § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Tento závěr podpořil odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2015, č. j. 5 A 22/2011-39.
15. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání s argumentací, že se při doložení dokladu o trestní bezúhonnosti domníval, že se jedná o řádný dokument, nikoliv o padělek. Žalobce argumentoval, že si předmětný doklad obstarával na základě plné moci od třetí osoby, navíc se vzniklou situaci následně – ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí – snažil napravit, když dne 27. 3. 2018 správnímu orgánu I. stupně doručil

nový doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů, tentokrát již řádně vystavený příslušným ukrajinským správním orgánem.

16. Žalovaná napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Ztotožnila se s názorem správního orgánu I. stupně, že skutečnost, že žalobce doložil padělanou náležitost žádosti, je podřaditelná pod důvod pro zamítnutí žádosti uvedený v ustanovení § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Pozdější doložení aktuálního a nepadělaného dokladu obdobného výpisu z evidence Rejstříku trestů nemá dle názoru žalované na posouzení merita věci žádný vliv.

VI. Posouzení žalobních bodů

17. Soud uvážil k námitkám uvedeným v jednotlivých částech žaloby takto:
18. Podle § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže cizinec k žádosti předloží padělané anebo pozměněné náležitosti nebo náležitosti, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti.
19. Mezi stranami není sporu o tom, že žalobce byl povinen ke své žádosti doložit doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů (jako podklad k posouzení trestní záchovalosti) vydaný státem, jehož je státním občanem, a že žalobcem předložený dokument označený číslem 258-16101015/21210 byl ve skutečnosti padělek. Jádrem sporu je otázka, zda skutečnost, že žalobce o padělanosti dokladu nevěděl a dodatečně doložil správnímu orgánu I. stupně doklad řádný (nepadělaný), měla být důvodem k tomu, aby správní orgány ustanovení § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neaplikovaly.
20. K zodpovězení této otázky je třeba předně uvést, že ustanovení zákona o pobytu cizinců upravující podmínky pro povolení k trvalému pobytu musí být vykládána konformně se směrnicí Rady 2003/109/ES ze dne 25. 11. 2003, o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (dále jen „směrnice 2003/109/ES“), jak dovozuje konstantní judikatura (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2016, č. j. 9 Azs 95/2016-29). Z toho vyplývá, že § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat konformně s čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109/ES, který zní: *„Dlouhodobě pobývajícím rezident ztrácí nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta, jestliže (...) a) bylo zjištěno, že právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta bylo získáno podvodem; [...]“*, přičemž tento výklad musí logicky platit nejen v případech, kdy je povolení k trvalému pobytu odnímáno, ale též v případech, kdy je o povolení k trvalému pobytu žádáno, jako je tomu v nyní posuzované věci. V případě žalobce byla žádost o udělení trvalého pobytu odvozována od společného soužití s cizincem pobývajícím na území ČR na základě trvalého pobytu, proto je třeba § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vykládat konformně rovněž se směrnicí Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003, o právu na sloučení rodiny (dále jen „směrnice 2003/86/ES“), jež v čl. 16 odst. 2 písm. a) uvádí: *„Členské státy mohou též zamítnout žádost o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny nebo odejmout povolení k pobytu některému rodinnému příslušníkovi či zamítnout prodloužení jeho doby platnosti, pokud se zjistí, že: (...) a) byly použity nepravdivé nebo zavádějící informace nebo padělané či pozměněné doklady nebo že byl spáchán podvod nebo byly použity jiné nezákonné prostředky;“*.
21. Výkladem shora uvedených směrnic se ve vztahu k otázce, zda lze cizinci klást k tíži podvodné jednání, jehož si nebyl vědom, se zabýval Soudní dvůr EU ve svém rozsudku ze

dne 14. 3. 2019, Y. Z. a další, č. C-557/17 (dále jen „rozsudek Soudního dvora EU C-557/17“). V něm dovodil, čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109/ES musí být vykládán v tom smyslu, že je-li cizinci přiznáno postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta na základě pozměněných dokladů, nebrání odstěžení tohoto práva okolnost, že cizinec o podvodné povaze těchto dokladů nevěděl (v odkazované věci šlo o případ, kdy otec rodiny ve své žádosti o povolení k pobytu uvedl nepravdivé údaje, v důsledku čehož bylo odňato pobytové oprávnění nejen jemu samotnému, ale též jeho rodinným příslušníkům, kteří se sami žádného podvodného jednání nedopustili). Obdobným způsobem byl v témže rozsudku interpretován čl. 16 odst. 2 písm. a) směrnice 2003/86/ES, který je třeba vykládat v tom smyslu, že předložil-li cizinec pozměněné doklady za účelem vydání povolení k pobytu pro své rodinné příslušníky, pak nevědomost těchto rodinných příslušníků o podvodné povaze předložených dokladů nebrání tomu, aby jim bylo odňato povolení k pobytu, které na základě těchto dokladů nabyli. Soudní dvůr EU tedy dovodil, že není nutné, aby se podvodného jednání dopustil samotný cizinec, ale je podstatné, že k tomuto podvodnému jednání dojde a cizinec jej využije. Ve vztahu k české právní úpravě tento výklad následně upřesnil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 9 Azs 392/2018-48, v němž dovodil, že pojem „podvodné jednání“ ve smyslu unijního práva nutně neznamená, že by muselo dojít ke spáchání trestného činu „podvodu“ ve smyslu § 209 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. To znamená, že postačí, aby jednání směřující k nabytí práva pobývat na území mělo obecně klamavý charakter a bylo v rozporu s právními předpisy, nikoliv aby nutně naplňovalo znaky skutkové podstaty trestného činu. V tomto smyslu lze za podvodné jednání nepochybně považovat i předložení padělaného dokumentu, jako tomu bylo v případě žaloby v nyní posuzované věci.

22. V návaznosti na výše shrnuté judikatorní závěry vyznívá argument žalobce, že nevěděl o padělanosti předkládané listiny, jako lichý. Ovšem pouze na první pohled, neboť při podrobnějším posouzení lze dospět k závěrům odlišným:
23. V této souvislosti soud nemůže přehlížet, že výklad podaný výše zmiňovaným rozsudkem Soudního dvora EU C-557/17 nelze omezovat pouze na publikované právní věty (které jsou shrnuty v odstavci 21 výše a z nich čerpal Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 9 Azs 392/2018-48), neboť nosné závěry jsou i v dalších částech odůvodnění. Z tohoto hlediska jsou podstatné části, v nichž rozsudek Soudního dvora EU C-557/17 přebírá stanovisko generálního advokáta, konkrétně v bodě 51 svého odůvodnění: *„Jak však uvedl generální advokát v bodech 27 a 28 svého stanoviska, k odstěžení povolení k pobytu na základě čl. 16 odst. 2 písm. a) směrnice 2003/86 nemůže dojít automaticky. Z použití výrazu 'mohou [...] odejmout', který je uveden v tomto ustanovení, totiž vyplývá, že členské státy, pokud jde o toto odejmutí, mají prostor pro uvážení. V této souvislosti musí dotýčný členský stát podle článku 17 této směrnice nejprve provést individuální přezkum situace dotýčného rodinného příslušníka, při němž vyváženým a odpovídajícím způsobem posoudí všechny dotčené zájmy...“*, dále v bodě 55 odůvodnění: *„Jak uvedl generální advokát v bodě 30 svého stanoviska, tyto orgány musí v rámci svého posouzení zohlednit rovněž skutečnost, že v projednávaném případě matka a syn nejsou osobně odpovědní za podvod spáchaný otcem a že si jej nebylo vědomi.“*, a dále v bodě 56 odůvodnění: *„Předkládajícímu soudu přísluší ověřit, zda rozhodnutí dotčená ve věci v původním řízení, kterými státní tajemník odňal povolení k pobytu matce a synovi, jsou s ohledem na úvahy uvedené v bodech 51 až 55 tohoto rozsudku opodstatněná, nebo zda s ohledem na tyto úvahy musí zůstat povolení k pobytu těmito posledně uvedeným osobám zachována.“* (všechna zvýraznění provedena zdejší soudem). Citované pasáže tedy podstatnou měrou upřesňují předchozí výklad. Vyplývá z nich, že i když nevědomost cizince o podvodném jednání

nepředstavuje překážku k odnětí povolení k pobytu, které na základě tohoto (nevědomě učiněného) podvodného jednání nabyl, tak to neznamená, že by se otázka jeho nevědomosti a míře osobní spoluodpovědnosti za podvodné jednání neměla vůbec zohledňovat. Jinak řečeno, samotné zjištění, že určitý typ povolení k pobytu byl získán podvodným jednáním, nezakládá automatický důvod pro zrušení tohoto povolení, neboť je třeba vzít v potaz i další okolnosti případu, a pokud by tyto okolnosti vylučovaly vědomost cizince o podvodné povaze učiněného jednání, pak je třeba zohlednit, jaké dopady by mělo odnětí příslušného pobytového oprávnění do osobního a rodinného života konkrétního cizince ve smyslu čl. 17 směrnice 2003/86/ES.

24. Zdejší soud má za to, že zde předestřený výklad rozsudku Soudního dvora EU C-557/17 se logicky musí vztahovat i na situace, kdy je o povolení k pobytu teprve žádáno, jako tomu bylo v případě žalobce v nyní posuzované věci. Čili i když k žádosti byla připojena padělaná listina (zde falešný výpis z rejstříku trestů), neznamená to samo o sobě ještě automatický důvod pro zamítnutí této žádosti, ale je třeba vzít v potaz i další okolnosti případu. Pokud by tyto okolnosti vylučovaly vědomost cizince o podvodné povaze učiněného jednání, pak by bylo namíste zhodnotit přiměřenost dopadů zamítnutí žádosti do osobní a rodinné situace žadatele. Dle zdejšího soudu právě takový výklad naplňuje smysl čl. 16 odst. 2 písm. a) směrnice 2003/86/ES a čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109/ES, ale též čl. 17 směrnice 2003/86/ES.
25. Soud si je vědom, že otázka přiměřenost dopadů rozhodnutí do osobního a rodinného života cizince se dle ustálené judikatury hodnotí jen v těch případech, kdy to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-47, ze dne 18. 11. 2015, č. j. 6 Azs 226/2015-27, ze dne 16. 8. 2016, č. j. 1 Azs 108/2016-41, ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, ze dne 27. 1. 2016, č. j. 1 Azs 295/2015-40, ze dne 3. 5. 2017, č. j. 6 Azs 286/2016-45, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 9 Azs 284/2017-27), čemuž ostatně nasvědčuje i dikce § 174a zákona o pobytu cizinců. Na druhou stranu nelze přehlédnout, že zmiňovaná judikatura rovněž dovodila, že v případě vysoké pravděpodobnosti narušení základního lidského práva se lze hodnocení dopadů do soukromého a rodinného života dovolávat v rámci přímé aplikace čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („*právo na respektování rodinného a soukromého života*“). Ve vztahu k důsledkům plynoucím z nevědomého předložení padělaných dokladů tuto možnost potvrdil i již několikrát zmiňovaný rozsudek Soudního dvora EU C-557/17, zejména v bodě 51 svého odůvodnění (viz citace v odstavci 23 výše), kdy požadavek na zkoumání přiměřenosti plyne zejména z čl. 17 směrnice 2003/86/ES. Zdejší soud proto dospěl k závěru, že otázku dopadů rozhodnutí do osobního a rodinného života žadatele nelze a priori vyloučit ani v případě postupu podle § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, a to zejména v situaci, kdy nic nenasvědčuje tomu, že by žadatel o padělanosti předkládaných listin věděl.
26. Konečně nelze přehlédnout, že ani samotná dikce § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zcela nevylučuje možnost zohlednit specifické okolnosti případu. Podle zmiňovaného ustanovení se k zamítnutí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu přistoupí tehdy, „...*jestliže cizinec k žádosti předloží padělané anebo pozměněné náležitosti nebo náležitosti, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti*“. Zvýrazněná část nepřímě předpokládá možnost konvalidace (dodatečného zhojení) předložených podkladů, neboť pokud by ještě před rozhodnutím o žádosti bylo prokázáno, že údaje uvedené v přiloženém padělků jsou ve skutečnosti správné (v souladu s realitou), pak nebyla splněna jedna z podmínek pro zamítnutí žádosti. Dle soudu je proto

ustanovení § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců třeba vykládat tak, že nevylučuje možnost, aby původně předložený padělaný či pozměněný doklad byl dodatečně nahrazen dokladem pravým a správným. Předmětné ustanovení tedy nepřímou předpokládá možnost přihlídnout i k dalším okolnostem případu, což zcela souzní s požadavky zmiňovaného rozsudku Soudního dvora EU C-557/17.

27. S ohledem na shora uvedené soud dospěl k závěru, že žalovaná i správní orgán I. stupně vycházely z nesprávné úvahy, že důsledky předložení padělaného dokladu jsou absolutní a bez možnosti jakékoli nápravy. Tato úvaha je chybná, neboť je v rozporu se shora vysvětleným požadavkem eurokonformního výkladu § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ve smyslu rozsudku Soudního dvora EU C-557/17, podle něhož je v případě zjištění důvodu pro zamítnutí žádosti nutno nejprve zkoumat, zda žadatel mohl vědět o podvodné povaze jednání, na jehož základě měl příslušné pobytové oprávnění nabýt. Pokud by nic nenasvědčovalo tomu, že žalobce o podvodné povaze daného jednání věděl nebo vědět mohl, pak bylo namístě se zabývat otázkou, jaký dopad by mělo zamítnutí žádosti do osobního a rodinného života žalobce. To však správní orgány neučinily, čímž svá rozhodnutí zatížily podstatnou vadou.
28. Soud samozřejmě netvrdí, že by žalovaná či ministerstvo měly „promíjet“ předložení falešného dokladu jen na základě žalobcova sdělení o nevědomosti o existenci padělků. Stejně tak ovšem nemohly předložený padělek vnímat jako automatický důvod pro zamítavé rozhodnutí. V tomto směru měly správní orgány zohlednit, že žalobce ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí doložil doklad pravý a popsal okolnosti, za nichž tento padělaný doklad (uvedení v omyl ze strany zprostředkovatele z administrativního centra). Stejně tak měly vzít správní orgány v potaz, že dodatečně předložený pravý doklad potvrzuje žalobcovu trestní bezúhonnost stejně jako předchozí doklad padělaný (čili čistě z hlediska osvědčovaných skutečností se od sebe řádný a padělaný doklad neliší). Vzhledem k této okolnosti si lze stěží představit, jakou by mohl mít žalobce motivaci k tomu, aby svou trestní minulost skrýval, neboť byl tak jako tak zcela bezúhonný, tudíž by předložením falešného výpisu z ukrajinského trestního rejstříku pro sebe nemohl získat žádnou výhodu. V kontextu těchto okolností měly správní orgány zhodnotit, zda v případě žalobce bylo původní předložení padělané listiny natolik závažnou okolností, jež by zcela vyloučila možnost vyhovět žádosti, a zda žalobcem uváděné okolnosti (zprostředkování přes administrativní centrum) mohly vyloučit nabytí padělané listiny na základě omylu či nikoliv. Právě zde se měly naplno projevit základní zásady činnosti správních orgánů ve smyslu § 2 a § 3 správního řádu, jak je namítáno v žalobě. Žalovaná ani správní orgán I. stupně však takové zhodnocení neučinily a vycházely z paušálního závěru, že předložení padělaného dokladu představuje automatický důvod k zamítnutí žádosti. Tento závěr je však z výše pospaných důvodů nesprávný.
29. Soud se nemohl ztotožnit s argumentací žalované, že žalobce již při seznámení s podklady dne 6. 3. 2018 mohl správnímu orgánu I. stupně sdělit relevantní informace ohledně nabytí padělané listiny, ale neučinil tak. V protokolu o nahlížení do spisu ze dne 6. 3. 2018 je zaznamenáno sdělení žalobce, že se k podkladům pro vydání rozhodnutí bude chtít vyjádřit. Z toho je patrné, že žalobce již v okamžiku, kdy se s podklady pro vydání rozhodnutí seznamoval, projevil zájem relevantní informace sdělit. To, že tak učinil až následně v samostatném písemném vyjádření, nelze považovat za žádnou bezdůvodnou prodlevu. Naopak jde o zcela standardní postup, neboť si nelze dost dobře představit, jak by účastník mohl v průběhu nahlížení do spisu činit nějaká kvalifikovaná podání.

Představy žalované jsou v tomto směru poněkud v rozporu s realitou. Navíc dovolává-li se žalovaná toho, že žalobce měl zavčas sdělit relevantní informace ohledně padělané listiny, pak tím sama nepřímou připouští možnost dodatečné nápravy.

30. Pro úplnost je třeba dodat, že nyní posuzovaná věc se skutkově značně liší od věci posuzované shora zmiňovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 9 Azs 392/2018-48, jímž byl posuzován případ, kdy cizinec o podvodné povaze předkládané padělané listiny musel vědět zcela nepochybně (šlo o předložení falešného osvědčení o jazykové zkoušce, kterou dotyčný nikdy nesložil). V nyní posuzované věci však nešlo zcela vyloučit, že žalobce byl v omylu ohledně pravosti listiny obstarané prostřednictvím administrativního centra, jež se nakonec ukázala být falešnou. V takové situaci bylo povinností správních orgánů zhodnotit, zda by zamítnutí žádosti nepředstavovalo nepřiměřený zásah do žalobcova osobního a rodinného života. Z toho hlediska jsou tedy důvodné i žalobní námitky brojící proti nepřiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do osobního a rodinného života žalobce.
31. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že napadené i prvostupňové rozhodnutí trpí podstatnými vadami, a proto obě rozhodnutí zrušil (§ 78 odst. 1 a odst. 3 s. ř. s.).

VI. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

32. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že správní orgány obou stupňů postupovaly v rozporu se zákonem, když se odmítly zabývat podkladem žádosti s odkazem na § 75 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ačkoliv z dodatečně doloženého řádného dokladu jasně plynulo, že žalobce je trestně bezúhonný, a současně nic nenasvědčovalo tomu, že by žalobce nemohl v dobré víře předpokládat pravost úřední listiny, která navíc (i navzdory zjištěné falzifikaci) obsahovala údaje, jež nebyly v rozporu se skutečností. Z těchto důvodů soud napadené rozhodnutí a spolu s ním i předcházející prvostupňové rozhodnutí zrušil pro jejich nezákonnost (§ 78 odst. 1, 3 s. ř. s.).
33. V navazujícím řízení po vrácení věci bude na správních orgánech, aby věcně znovu zhodnotily žádost žalobce, a to nejen s přihlédnutím k tomu, že dříve doložený doklad byl padělek, ale zároveň budou muset učinit úvahu o tom, zda si žalobce musel být vědom toho, že předkládá padělek (neboť ani správní orgán I. stupně tuto skutečnost nerozpoznal hned, ale až na základě policejní analýzy). Nebude-li nic nasvědčovat tomu, že by žalobce o padělanosti listiny věděl již v době jejího předložení, pak bude nutno přihlédnout k osobní a rodinné situaci žalobce a vyhodnotit (dle požadavku čl. 17 směrnice 2003/86/ES), zda by v tomto směru nemělo zamítnutí žádosti nepřiměřený dopad. Shledají-li zamítnutí žádosti nepřiměřeným, vyjdou při dalším posouzení z řádného dokladu doručeného dne 27. 3. 2018.
34. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť neměla ve věci úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, přiznal soud náhradu nákladů v celkové částce 12 650 Kč. Částka je tvořena zaplacenými soudními poplatky za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč a dále odměnou advokátky ve výši 8 650 Kč. Odměna advokátky zahrnuje dva úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava věci + sepsání žaloby dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) ve spojení s § 35

odst. 2 s. ř. s.], dále jeden úkon právní služby po 1 550 Kč [sepis návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 2 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu], a tři paušální částky jako náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Částka nezahrnuje položku odpovídající náhradě daně z přidané hodnoty z odměny za zastoupení a náhrady hotových výdajů dle § 57 odst. 2 s. ř. s., neboť zástupkyně žalobce není plátcem DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 8. července 2020

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu